

Izba Rolnicza w Opolu
ul. Północna 2, 45-805 Opole

dot. petycji w sprawie szkód czynionych przez bobry w uprawach rolnych

Nawiązując do pisma nr BIR/69/2024 z 4 stycznia 2024 r. (data wpływu do tut. Urzędu 12 stycznia 2024 r.) oraz pisma nr BIR/770/2024/273,563 z 29 lutego 2024 r., zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o *petycjach* (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) zawiadamiam o sposobie jej załatwienia.

Na terenie województwa opolskiego można zauważyć zwiększoną liczbę szkód czynionych przez bobry w uprawach rolnych. Każdy zgłoszony do RDOŚ w Opolu wniosek o wypłatę odszkodowania za szkody wyrządzone przez bobry jest analizowany, przeprowadzane są oględziny celem oceny zakresu szkód i, jeżeli sprawstwo bobrów jest potwierdzone oraz nie występują przeszkody formalne, zostaje wypłacone odszkodowanie. Odszkodowania wypłacane są zgodnie z przepisami art. 126 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, z późn. zm.) – zwanej dalej ustawą. Szczegóły dotyczące zakresu wniosku o odszkodowanie, terminu w jakim należy go zgłosić określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 lutego 2018 r. w sprawie szacowania szkód wyrządzonych przez niektóre gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową (Dz. U. z 2018 r. poz. 645, z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Formularz wniosku o wypłatę odszkodowania za szkody wyrządzone przez bobry, wraz z kartą produktu zawierającą stosowne wyjaśnienia, umieszczone są na stronie internetowej RDOŚ w Opolu pod adresem: <https://www.gov.pl/web/rdos-opole/sprawy-dotyczace-ochrony-przyrody>.

Zgodnie z art. 126 ust. 2 ustawy odpowiedzialność Skarbu Państwa nie obejmuje utraconych korzyści, dlatego przy obecnym stanie prawnym nie ma możliwości wypłaty odszkodowania za zalane grunty rolne, na których nie jest aktualnie prowadzona żadna uprawa.

Wskazuję w tym miejscu, że Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu w ramach działań doraźnych wydał szereg długoterminowych zezwoleń na niszczenie tam bobrowych, m.in. dla zarządzających ciekami, tj. Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej, gmin, Spółek Wodnych, którymi to decyzjami objęto większość rzek oraz znaczną liczbę rowów melioracyjnych na Opolszczyźnie. Mając na uwadze powyższe, z punktu widzenia przepisów dotyczących ochrony przyrody, nie istnieją formalne przeszkody do wykonywania przez zarządców cieków ustawowego obowiązku, wymienionego w art. 227 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, z późn. zm.), tj. utrzymywania wód, prowadzonego m.in. przez rozbiórkę lub modyfikację tam bobrowych. Z otrzymanych sprawozdań wynika, że nie zawsze są one wykorzystywane. W ocenie RDOŚ w Opolu bliższa współpraca zarządzających ciekami z rolnikami może znacznie ograniczyć skalę szkód w gruntach rolnych.

W ramach działań doraźnych wydano również szereg zezwoleń na zabicie bobrów w miejscach gdzie występują znaczne szkody, a stosowanie alternatywnych metod

przeciwdziałania szkodom zawiodło. Zabijanie bobrów jest zawsze ostatecznością i stosowna decyzja musi zawierać analizę braku alternatyw.

Należy zatem uznać, iż RDOŚ w Opolu podejmuje, leżące w jego kompetencjach, działania mające na celu rozwiązanie zgłaszanych problemów.

W zakresie podjęcia kroków legislacyjnych, kompetencje Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu sprowadzają się do możliwości wydania zarządzenia w trybie określonym w art. 56a ust. 1 ustawy, w zakresie zezwolenia na czynności podlegające zakazom, w tym zabijania, obejmującego teren województwa opolskiego.

Wydanie takiego zarządzenia możliwe jest jedynie w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli czynności, których dotyczy zarządzenie, nie są szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji gatunków objętych zarządzeniem oraz leży to w interesie zdrowia lub bezpieczeństwa powszechnego lub wynika to z konieczności ograniczenia poważnych szkód w odniesieniu do upraw rolnych, inwentarza żywego, lasów, rybostanu, wody lub innych rodzajów mienia (art. 56a ust. 2 ustawy). Aby móc jednoznacznie ocenić, że realizacja czynności podlegającej zakazom, tj. zabijania nie będzie szkodliwa dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występującej populacji bobra europejskiego konieczna jest dogłębna znajomość, m. in. jego liczebności i rozmieszczenia na terenie województwa opolskiego. W celu uzyskania takich informacji RDOŚ w Opolu zamierza zlecić wykonanie ekspertyzy, której celem będzie uzyskanie, m. in. powyższych danych.

Odnosząc się z kolei do podjęcia kroków legislacyjnych w zakresie umieszczenia bobra europejskiego na liście zwierząt łownych informuję, że kompetencje w tym zakresie posiada Minister Klimatu i Środowiska, do którego w tej części, petycja została przekazana.

Alicja Majewska
Regionalny Dyrektor Ochrony
Środowiska w Opolu
/ – podpisany cyfrowo/